

Europaparlamentets talman, Roberta Metsola
Anförande vid stats- och regeringschefernas informella möte
Nicosia (Cypern), 24 april 2026

Tack till ordförande António Costa och president Nikos Christodoulides för att ni ordnat denna möjlighet att samlas och diskutera, och tack för ert ledarskap i dessa svåra tider.

God morgon allihop!

Jag vill ta upp tre punkter idag. Den första är vår respons på de ekonomiska konsekvenserna av krisen i Mellanöstern. Den andra är parlamentets bedömning av färdplanen "Ett Europa, en marknad", och den tredje handlar om den fleråriga budgetramen.

Men innan jag börjar vill jag välkomna antagandet av det 20:e sanktionspaketet och frigörandet av det lån på 90 miljarder euro till Ukraina som parlamentet röstade om och lagfäste genom sitt undertecknade för två månader sedan. Jag förstår att fokus idag ligger på Mellanöstern, men i en alltmer instabil värld mäts ledarskap genom förmågan att agera vid en kris utan att vända ryggen åt en annan. Det är precis det vi gör.

Detta för mig till min första punkt: energipriser och Mellanöstern.

Den sjuutton dagar gamla vapenvilan är fortfarande bräcklig – det ser vi alla – men den skapar förutsättningar för samtal, och den måste hålla. Jag träffade Gulfstaternas samarbetsråd och deras generalsekreterare för att erbjuda Europaparlamentets stöd, och jag vet att ni också kommer att träffa honom och regionala partner i dag. Nikos, Cypern är Europas fyrhorn i regionen, och det cypriotiska ordförandeskapet har visat sig vara en viktig bro till Mellanöstern.

Vi vill alla samma sak: ett snabbt och varaktigt slut på kriget – ett slut som säkrar det iranska folkets rättigheter, värdighet och frihet, ett slut som tar hänsyn till de olösta frågorna om Irans kärntekniska program och program för ballistiska robotar och landets stöd till proxyaktörer, och ett slut som öppnar för trafik genom Hormuzsundet. Vi ser fortfarande att den iranska regimen genomför godtyckliga avrättningar och sätter oliktankande i fängelse. En av dessa är Nobelpristagaren Narges Mohammadi, som dömdes igen till sju och ett halvt års fängelse i februari. Det är viktigt att alla dessa människor och deras anhöriga ser att Europa inte har glömt dem.

Den fria sjöfarten måste återupprättas, och jag välkomnar den växande koalitionen av partner som samarbetar på detta område och som visar Europas förmåga att hantera en kris som vi inte ville ha, men som vi måste hantera. Här ser vi igen hur viktigt det är för oss att ha en tydlig strategi för artikel 42.7 som en del av vår europeiska verktygslåda för försvar och säkerhet.

När det gäller energipriser har jag sett kommissionens förslag, och jag håller med om att vi behöver tillfälliga och riktade lättnader. Snabbt. Men samtidigt som vi agerar för dagens behov får vi inte glömma det som fungerar för morgondagen. Vi bör inte laga det som inte är trasigt

De regler för gaslagring som vi införde för fyra år sedan stabiliserade marknaderna, stärkte förtroendet och förbättrade samarbetet mellan medlemsstaterna. Vår satsning på att diversifiera energimixen och minska beroendet ger resultat. De länder som klarar sig bäst idag är de som har mer förnybar energi, starkare kärnkraftskapacitet och mindre beroende av gas.

Det är ingen tillfällighet. Det är en följd av våra medvetna beslut för att göra oss mer motståndskraftiga, mer oberoende och mindre kriskänsliga. Vår långsiktiga strategi fungerar. Vi måste fortsätta på den inslagna vägen.

Detta innebär mer investeringar i infrastrukturen för att få den att fungera. Parlamentet är redan en bit på väg i sitt arbete med elnätspaketet, som kommer att modernisera våra nät för att stödja renare och mer decentraliserad energi, och jag förväntar mig att vi kommer att slutföra det under andra halvåret 2026. Hur dessa förslag tas emot har stor betydelse för en smidig lagstiftningsprocess.

Det innebär också att ha ett öppet sinne för hur vi producerar vår el. Kommissionens strategi för små modulära reaktorer och avancerade modulära reaktorer är ett steg i den riktningen. Detta är något som Europaparlamentet har efterlyst, och vi är redo att agera snabbt för att det ska bli verklighet.

Punkt två: färdplanen ”Ett Europa, en marknad”.

Vid Alden Biesen-mötet i februari enades vi om att vi vid Europeiska rådets möte i mars skulle fatta beslut och fastställa tidsfrister. Vi befinner oss nu vid en punkt då åtagandena måste omsättas i resultat.

Jag vill tacka kommissionen och rådet för deras samarbete för att få denna färdplan över mållinjen. Med tanke på omständigheterna tycker jag att våra team arbetade både bra och snabbt. Processen kunde ha varit bättre – och längre. Några politiska grupper ville också lägga större tonvikt på investeringar, bostäder, digitalisering, den sociala dimensionen och behovet av att ta itu med nationella blockeringar och nationell överreglering.

Men med detta sagt är planen ambitiös, den stärker vår förmåga att stå emot kriser och den lever upp till vad vi angav i den gemensamma förklaringen. Detta är ett Europa som agerar för europeiska behov.

När det gäller de prioriterade ärendena i färdplanen kommer Europaparlamentet att göra sitt jobb. Och vi kommer att göra ett bra jobb. Men vi behöver också utrymme – och förtroende – att utföra vårt uppdrag med demokratisk tillsyn och legitimitet på ett korrekt sätt. 720 ledamöter från mer än 200 politiska partier är inte, och kommer aldrig att bli, några nickedockor.

Nu har vi tidsfrister för prioriterade ärenden och ett politiskt åtagande om att vi kommer att göra allt vi kan för att klara dessa frister, med full respekt för lagstiftningsprocessen – detta är helt avgörande. Det finns vissa ärenden som ännu inte har lagts fram. Därför är brasklappen här att Europaparlamentet inte accepterar att sättas under press om förslagen inte kommer i tid och är väl utformade. Det är bra att ha ambitioner, men det är också bra att vara realist. Det är vi skyldiga medborgarna.

Jag har sagt detta tidigare: de flesta ser Europa som ett samlat system, och det enda som räknas är resultat. Vi måste arbeta tillsammans.

Detta knyter an till min sista punkt: den fleråriga budgetramen.

Förra veckan godkände ledamöterna i Europaparlamentets budgetutskott med stor majoritet vår förhandlingsposition om nästa långtidsbudget. Nästa vecka blir det omröstning i plenum. Därefter kan vi inleda förhandlingar med rådet, när de har antagit sitt mandat. I april kommer vi alltså att ha vår ståndpunkt, vi kommer att veta vad vi vill och vi kommer att vara redo.

Låt mig klargöra två saker innan vi går vidare. För det första är det inte så att vårt utskottsbetänkande ifrågasätter den nya budgetens övergripande struktur. Vi stödjer ett större fokus på konkurrenskraft och försvar. Men vi ber er vara öppna för tanken på nya egna medel. För det andra kan vi inte förvänta oss att nya generationer ska betala för gamla skulder. När det gäller NextGenerationEU måste vi se till att återbetalningar och räntor inte slukar marginalerna för framtida ambitioner. Åtgärder på kort sikt får inte skapa problem på lång sikt.

Låt mig avsluta med detta: Europa kan inte gå in i en ny era med ett gammalt system. Den nuvarande budgeten har tänjts till sina absoluta gränser på grund av kriser som den aldrig utformades för att klara av. Vi fick den att fungera, men vi ser dess begränsningar. Vi kan inte fortsätta att möta en föränderlig värld med föråldrade verktyg. Det vi behöver nu är en budget som är ändamålsenlig och redo att prestera där, och då, det behövs som mest.

Tack.